

Provkonstruktion

Årskurs: 9

Ämne: Historia

Tema: Gustav Vasa - Sveriges befrielseherre

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas kunskaper om Gustav Vasa, hans betydelse för Sveriges befrielse samt de reformer han genomförde, som formar grunden för Sveriges moderna historia.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

”Sveriges historia, med fokus på medeltiden och den tidiga moderna tiden, inklusive händelser som ledde till nationens bildande och statens utveckling.”

Kunskapskrav

”Eleverna ska kunna redogöra för viktiga händelser i Sveriges historia och analysera betydelsen av dessa händelser.”

Prov

Faktafrågor

1. Vilket år blev Gustav Vasa kung av Sverige?

- A) 1515
- B) 1523
- C) 1540
- D) 1523**

2. Vad var Gustav Vasas huvudsakliga mål vid befrielsen av Sverige?

- A) Att frigöra Sverige från danskt styre och stabilisera landet.**
- B) Att erövra Danmark.
- C) Att reformera kyrkan.
- D) Att stärka den svenska kulturen.

3. Vilka reformer genomförde Gustav Vasa?

- A) Inga reformer.
B) Ekonomiska reformer och centralisering av makten.
C) Ekonomiska reformer, införande av protestantismen och minskad makt för kyrkan.
D) Endast religiösa reformer.
4. Vem var Kristian II?
A) En svensk prins.
B) En dansk konung som höll Gustav Vasa fången.
C) En dansk kung som motarbetade Gustav Vasa.
D) En holländsk affärsman.
5. Vad ledde Vasa-upproren till?
A) Sveriges invasion av Danmark.
B) Fredsavtal mellan Sverige och Danmark.
C) Befrielsen från danskt styre.
D) Vägen till Gustav Vasas trontillträde.
6. Hur påverkade Gustav Vasas reformer den svenska kyrkan?
A) Kyrkan blev mer maktfull.
B) Kyrkan kom under statens kontroll och protestantismen infördes.
C) Kyrkan försvann helt.
D) Kyrkan blev en privat institution.
7. Vilken av följande händelser ledde till att Gustav Vasa utropades till kung?
A) Hans seger över dansken i Dalarna.
B) Hans giftermål med en dansk prinsessa.
C) Hans resor i Europa.
D) Hans allians med ryssar.
8. Vad symboliserar Gustav Vasa för svenskarna?
A) En brist på enighet.
B) Ökat danskt inflytande.
C) Svensk nationalism och självständighet.
D) Engagemang i europeiska krig.
9. Vilket av följande var en konsekvens av Gustav Vasas politiska arbete?
A) Avskaffandet av adelns makt.
B) Fler krig mot Danmark.
C) Stärkt kungamakt och centralisering av styret.
D) Inget av ovanstående.
10. Vad är ett av Gustav Vasas mest kända citat?
A) "Ingen kan vara omedveten om vår förening mot fienden; vi har alla samma sak gemensamt, vår frihet."
B) "Enighet ger styrka."

- C) "Kraften ligger i folket."
- D) "Makt och maktöverföring är viktiga."

11. Vilken av följande grupper var viktiga i Gustav Vasas kamp?

- A) Adeln.
- B) Folket i Dalarna.**
- C) Prästerskapet.
- D) Upprorsmakarna i Norge.

12. Vilken uppgift hade Gustav Vasa i Rom?

- A) Utbildning.
- B) Diplomatiska uppdrag.
- C) Ingen uppgift, han var i fängelse.
- D) Han var i exil.**

13. Vilket av följande steg tog Gustav Vasa för att stärka sin makt?

- A) Han förde krig mot Sverige.
- B) Han införde nya lagar och skaffade stöd hos folket.**
- C) Han abdikerade.
- D) Han accepterade danskt styre.

14. Vad är ett av de positiva resultat som kom efter Gustav Vasas regeringstid?

- A) Sveriges enande och stabilisering som nation.**
- B) Mer krig.
- C) Erosion av svenskt självstyre.
- D) Förlust av territorier.

15. Vad ledde förändringarna under Gustav Vasa till för den svenska identiteten?

- A) Ingen förändring.
- B) Stärkande av den svenska identiteten och kulturella enande.**
- C) Sämre relationer med vanlig folk.
- D) Splittring och inre konflikter.

Resonerande frågor

1. Diskutera hur Gustav Vasas reformer bidrog till att forma den svenska staten i den moderna tiden.

Denna fråga ger elever möjlighet att visa förståelse för långsiktiga konsekvenser av Vasas handlingar.

2. Analysera hur Gustav Vasa blev en symbol för svensk nationalism och självständighet.

Frågan uppmanar till reflektion över identitet och kulturell betydelse.

3. Vad tror du hade hänt med Sverige om Gustav Vasa inte hade befriat landet från danskt styre?
Eleverna ges chans att spekulera och analysera alternativa historiska utfall.
4. Hur skulle Sverige se ut idag om Gustav Vasa inte hade genomfört sina reformer?
Frågan syftar till att elever ska reflektera över nutiden och historiska kopplingar.
5. På vilket sätt påverkar Gustav Vasas gärningar och reformer nuvarande svensk politik och samhälle?
Detta ger utrymme för djupare analys av moderna kontexter i relation till historiska händelser.
6. Diskutera Vasa-upprorens betydelse. Vad betyder dessa för förståelse av makt och motstånd i Sverige?
Ger en möjlighet att analysera regionala och nationella maktdynamik.
7. Hur ser du på Gustav Vasas kritik bland medeltida historiker? Varför kanske de ansåg som de gjorde?
Frågan öppnar för diskussion om historieskrivning och kritik av historiska figurer.
8. Jämför Gustav Vasas ledarskap med moderna ledare. Vilken stilar eller beslut skulle kunna appliceras idag?
Ger en chans att knyta historiska insikter till samtida ledarskapsfrågor.

Bedömning

För faktafrågorna ges 1 poäng per korrekt svar. Totalt kan eleverna få 15 poäng från dessa frågor.

För de resonerande frågorna ges 3 poäng per korrekt och genomtänkt svar. Totalt kan eleverna få 24 poäng från dessa frågor.

Poängkrav:

E: 8 poäng (minst 3 poäng från resonerande frågor)

C: 12 poäng (minst 3 poäng från resonerande frågor)

A: 18 poäng (minst 5 poäng från resonerande frågor)

Tags: [Åk. 7 - 9](#), [Historia](#)